

KOPECZKY LÁSZLÓ

DON JUAN UTOLSÓ KALANDJA

Verses komédia 2 részben

SZEREPLŐK:

Don Juan	Dr. Galba
Hircan	Conius
Oiselle	Dordonne apó
Donna Clara	Donna Agatha
Eminetta	Cornelius páter
Lucrezia	Őrparancsnok
Sára	Roderigo lovag

I. RÉSZ.

1. kép

(*Szín: Valencia főtere. Szemközt Don Juan palotája. Jobboldalt árkádos palotásor, baloldalt Conius erkélyes repkényes palotája. Idő: éjjél körül.*)

HIRCAN (a szemközti kapun beront. Arcát kendőbe temetve zokog. Aztán csitul vállainak rezgése. Csend. Lejjebb húzza a kendőt, harsányan röhög, majd homlokához kap ijedten):

Üres üveg?

Maradj még ész, ne hagyj el!

Ez, hogy sírásba harsan röhej,

Ez vagy jel,

Vagy maga már az örület!

Hihi!... Jaj, Istenem!... jaj... (Nyög.)

Jaj... (Megszoritja homlokát.)

Csillapodj, Hircan,

Hirtelen kergült birkám!

(Lecsillapodik — és ismét lázba jő.)

Az idő meg múlik!

Intézkedj, balga!

Tán azt várod, hogy manna hullik?

(Az árkád alá fut és dörömböl az első kapun.)

Dottor Galba!... Dottor Galba!!

(Bekötött fejű rozszant öregember jelenik meg az ablakban.)

GALBA:

Ki vagy, ördög fattya?!

Nahát... az álompor épp most kezdett hatni.

HIRCAN:

Holnap kialudhatja magát.

GALBA (*síránkozva*):

Holnap se fognak hagyni.

Mi kell?

HIRCAN (*remegő hangon*):

Nagy baj van! (*Elröhögi magát.*)

GALBA:

Látom, agylágyulás akut!

HIRCAN:

Az istenért, engedjen be.

Gazdám, Juan...

GALBA:

A nemes Juan?!

Szaladok már, nyitom a kaput. (*Hálóiingben megjelenik a kapuban.*)

Megsebezték? Szívében penge?

HIRCAN:

Lejjebb!

GALBA:

Gyomorban méreg?

HIRCAN:

Lejjebb!

GALBA (*megrázva*):

Beszélj már, féreg!

HIRCAN:

Nem tudok, ha ráznak...

Nahát... ama löszerszám,

Amivel... az ágyban csatáznak...

GALBA (*felhördül*):

Mit mondsz, a...

HIRCAN (*a doktor szájára teszi a kezét, s fejével a kö-zönség felé int*):

Csitt!... A z!

GALBA:

Nagy ég! Mi lelte?

HIRCAN:

Hát...

Úgyném, leharapták...

GALBA (*fejéhez kap*):

Rémes... Őrület!

(*Döbbenten bámulnak egymásra, majd hangosan hahotázni kezdenek.*)

HIRCAN:

Inkább elvesztenék három fület.

GALBA:

Ha nem talál más módot,

Kisujjal nemez majd utódot... *(Tűnődve nézi kisujját.)*

Olykor aranyat ér ez! *(Elkomorodik.)*

Ne röhögj, fajankó! Fussunk!... Elvérez!

(Beszaládnak.)

(Gyertyafény lobban, az ablakon árnyjáték: Galba és Hircan lázasan tevékenykednek.)

OISELLE *(jobbról. Don Juan ablakához oson, halkan kopog):*

Don Juan!... Don Juan!...

(Nyílik az ablak, Hircan dugja ki a fejét.)

OISELLE:

Don Juan!... Don Ju... *(Meglépődve.)*... Hú!

HIRCAN:

Mi kell, tubicám?

OISELLE:

Lám, te vagy az, szolgál?

Küldd a gazdát!

HIRCAN:

A nemes Juant?

OISELLE *(türelmetlenül):*

Azt hát!

HIRCAN:

Vele mi dolga?

OISELLE:

Ebbe te orrod ne üsd be.

HIRCAN:

Akkor jó éjt. *(Becsükja az ablakot.)*

OISELLE *(kétségbeesve):*

Vágy, szerelem, gyönyör így megy füstbe... *(Dörömböl.)*

HIRCAN *(kinéz):*

Újfent az elébbi dáma...

Sajnálom, nagysád... Böjt van máma.

OISELLE:

Mit beszélsz?... Más van nála?

HIRCAN:

Más, igen...

OISELLE *(fejéhez kap):*

Ó, én szerencsétlen!

HIRCAN:

Ezért te ne verd fejed falba.

Dottor Galba.

OISELLE:

Istennek hála,

Akkor még karjába zárhat!

HIRCAN:
Kétlem.

OISELLE:
»Várt lány nyer vártat«...
HIRCAN:
Itt ereszhetsz gyökeret.

OISELLE:
Hiszen azt mondta: szeret.

HIRCAN:
Csak szeretne... de nincs mivel.

OISELLE:
Nem értem.

HIRCAN:
Nem baj!

OISELLE:
Könyörgök...

HIRCAN:
Ne nézz így, a hideg kilel.

OISELLE (*megsimogatja*):
Jó fiú, beszélj!

HIRCAN (*nyihog*):
Mi az ördög!
Na!... Jaj, ne!... Vigyázat... Robbanásveszély! (*Röhögve fi-
nyegeti.*)

Nekem még megvan!

OISELLE:
Mi van meg, fickó?

HIRCAN (*fülébe súg*):
OISELLE (*elpirul*):
Disznó!... (*Nyakon akarja vágni, de a keze megmered a lu-
vegőben.*)

Hogy mondtad?
»Neked még megvan«... És neki?
J u a n n a k?

HIRCAN:
Annak... (*Vigyorogva rázza a fejét, majd búsan ingatja.*)

OISELLE:
Hazudsz, irigy cseléd!

GALBA (*kidugja a fejét*):
Hircan!... Mi ütött beléd,
Hogy hagysz egyedül vesződni?

OISELLE:
Dottor Galba... szeretném tudni...
I g a z?...

GALBA:
Igaz.
Mehetsz aludni.
Azaz... várj csak!... Nem te voltál?

OISELLE:

Én?!

Lelkém bent tiszta oltár!

HIRCAN (*megsimogatja*):

Az ... tanú vagyok.

OISELLE (*kezére csap*):

Hagyod!

És, doktorom ... van remény?

GALBA:

Van, ha megkerül.

OISELLE:

Hát elveszett?

HIRCAN (*körülmatat, benéz minden sarokba*):

GALBA (*ráförmed*):

Elment az eszed!?

HIRCAN:

Keresem ... (*Picit megemelinti Oiselle szoknyáját.*)

Nincs erre sem.

OISELLE (*dühösen elrántja*):

Istennek barmi!

GALBA (*sóhajt*):

Most még vissza tudnám varrni.

HIRCAN (*tehetetlenül csapja össze kezét*):

Késő a bánat,

Bezárult a csapda,

Elvitte, aki leharapta,

Trófeának.

GALBA:

Csitt! (*Megsimogatja Oiselle arcocskáját.*)

Megint veres ni.

HIRCAN (*Oiselléhez*):

Mondja: segítené keresni?

OISELLE (*még jobban pirul*):

Én!? Ezt a parázna fattyút?!

Majd képednek esek mindjárt,

Körmömmel a máznak.

HIRCAN:

Na jó ... hagyjuk.

Remélem tudja: örökre vége a násznak.

OISELLE:

De hát mit tehetnék én itt?

HIRCAN:

Tartsa nyitva fülecskéit.

GALBA:

Meghallja, hogy valaki, valamit rejt és ...

HIRCAN (*közbeváág*):

Nem baj, ha csak sejtés!

GALBA:
Megsúgni idefut menten.

OISELLE:
Akkor megmentem?

GALBA:
Talán... Vessalius szerint
Sodrott bélfonállal...

HIRCAN:
Ha remeg a keze,
Segít befűzni.

GALBA (*büszkén emeli kezét*):
Ez e?!...

OISELLE (*pofon vágja Hircant*):
Nesze!... (*Elrohan.*)

GALBA (*utána kiált*):
De máma ám,
Mert holnap legföljebb már a
Derekára
Tudja tűzni.

HIRCAN (*gondterhelten*):
Magához tért már? Beszél?
Elmúlt az életveszély?

GALBA:
El... de sok vért vesztett,
Hát, intettem, hogy: ne! —
Mikor beszélni kezdett.

HIRCAN:
És mit mond?

GALBA:
Egy szót sem értek.
Hangja remeg.

HIRCAN:
Miért nem kérdezte meg,
Hogy ki tette?
Ki hágott torkára a kincsnek?

GALBA:
Még nem is sejti igazán,
Hogy nincs meg.

HIRCAN (*fejét vakarja*):
Az ám! Ha kell neki,
És nem leli?

GALBA:
Kisebb gondom is nagyobb annál,
Jó volna, ha efféle marhasággal
Békén hagynál! — de nekilátnál már most
Tűvé tenni a várost.

HIRCAN (*felnyög*):
Hol is kezdjem?!

GALBA:
Te tudod a dámák számát
És nevét.

HIRCAN:
Holnap délig nem sorolom fel felét.

GALBA:
Csak a jelesebb kalandot.

HIRCAN:
Ágyba csábitott minden nőnemű halandót.

GALBA:
Hát bánom is én, csak már eredj.
(*Befelé indul, visszafordul.*)
Aztán, nehogy hosszú explikációba keveredj!
Az óra ketyeg! (*El.*)

HIRCAN:
Megyek! (*Ingébe nyúl.*)
Na... Lássuk a horáriumot mára,
Donna Clara... Bella Izabella...
Cynthia... Marguerite... Clerice... (*Sóhajt.*)
Nem boldogulok így se,
Hisz a hamis
Ordinált titokban is.
Hm... Donna Clarával kezdjük.

OISELLE (*integet*):
Hé! Hircan! Találtam ezt a kesztyűt.

HIRCAN (*forgatja*):
Lehet, hogy bűnjel... Eltesszük. (*Zsebre vágja.*)
Keress csak tovább...

OISELLE (*el.*)

HIRCAN (*kis kavicssal megdobja baloldalt az emeleti
ablakot.*)

SÁRA (*öregasszony, kidugja a fejét*):
Nohát, mi kell, piszkos?

HIRCAN:
Maga nem, az biztos!

SÁRA:
Küldöm a gazdám,
Az majd megszalaszt ám!

HIRCAN:
Könyörgöm: Donna Clarát.

SÁRA:
Nem keveredünk közéték, korpa!
(*Becsapja az erkélyajtót.*)

HIRCAN:
Boszorka! (*Újabb követ dob az ablakba.*)

CONIUS (*bottal és gyertyával*):

Mi kell?

HIRCAN:

Küldje ki Donna Cl...

CONIUS (*fenyegetően*):

Cl?... Cl...?!

HIRCAN:

Sárát!

CONIUS:

Velem beszélj, cseléd!

HIRCAN (*félre*):

A nagy nyavalya álljon beléd!

Inkább odébbállok, mintsem

Olyannal veszítsek időt,

Akinek szintén nincsen.

OISELLE (*inteket*):

Psz! Hircan!

Odébb az ebek valamit nagyon cibálnak.

HIRCAN:

Uccu!... Nézzünk fenekire a tálnak... (*Kiszalad.*)

(*Távol vonítás, csattogás, lábdobogás, nemsokára téptetten visszataréknak.*)

OISELLE:

De igazán... Mért káromkodol folyvást?

HIRCAN:

Összemartak a dögök,

Míg elvettem tőlük a kolbászt.

(*Megcsóválja a fejét, röhög.*)

Drága kicsi dáma,

Kegyed még sohasem látott

Valódi férfiüket?

OISELLE (*fejét rázza*)

HIRCAN:

Se szobrot, se képet?

OISELLE (*nemet int*)

HIRCAN (*fejével Don Juan ablaka felé int*):

Hát ott

Vehetett vón egy-két

Leckét

Nála, ki a szerelmi bajvívás

Katedráját tartja,

Csak ne lenne most egy lépéssel

Rövidebb a kardja.

OISELLE:

Hát akkor oktass te magad.

HIRCAN (*felhorkan*):

Hogyisne! A rossz példa ragad,
Szegény Hircan szemléltető eszköz
Nélkül marad.
Különben se érek rá csépelni szalmát.
Kérdezd dottor Galbát. (*Be az árkádok alá.*)

OISELLE (*kopog Don Juan ablakán*):

Dottor Galba! (*Sírósan.*) Dottor Galba!

GALBA (*kinéz az ablakon*):

Arca csatakos, szemei veresek.
Mi baj, tündérem?

OISELLE (*pityereg*):

Kérem...

Mutassa meg... mi az, amit keresek?

GALBA (*nagyot nyel*):

A... ööö... (*Kezével határozatlanul körvonalaz. Megvakarja szakállát. Hirtelen eltűnik, majd vastag könyvvel tér vissza és átgyújtja Oisellének.*)

Tessék, itt a könyvem. Második tomus.
Aki elolvassa: kész anatómus.

OISELLE:

Mutassad,
Hanyadik oldalon kutassak.

GALBA:

Kinyílik éppen ottan.
Egy lánynevelde könyvtárából loptam.

(*Nagy robajjal nyílik az ajtó az árkádok alatt. Hircan rohan ki, mögötte Eminetta, aki a szolgálta hátát püföli seprővel.*)

EMINETTA:

Orcátlan csibész, buja csőcselék!

HIRCAN (*jajgat*):

Elég! Ha rám tekintettel nem vagy,
Kíméld legalább a seprőd nyelét.

EMINETTA:

Így csúfot úzni velem,
Mert özvegy vagyok s szelíd.

SÁRA (*a balkonon könyököl*):

Csak a fejit,
Hogy ne sántuljék.

HIRCAN:

Kegyelem!

GALBA:

Csituljék, kedves...

EMINETTA:

Legjobban az sápaszt-veresít,
Hogy máshol használják,
És nálam keresik.

(*Hircan fejére húz.*)

Nesze, tetves!

GALBA:

Ne bántsza szegényt,
Hisz a jó ügyében lomol.

EMINETTA (*seprűje megáll a levegőben*):

Ez komoly?
Tényleg elveszett?

GALBA (*az ajtó felé*):

»Donna, ki itt belépsz, hagyj künn minden reményt!«

EMINETTA (*eldobja a söprűt, Galba vállára borul, zokog*):

Jaj nekem! . . . Jaj nekünk!
Jaj egész Valenciának!

HIRCAN:

Késő a bánat,
Nem kellett vón harapni.

EMINETTA (*nyúl a seprűért*):

Miii?!

HIRCAN (*gyorsan*):

Semmi!
Azt panaszlom még be:
Kár volt elvinni emlékke.

EMINETTA:

Jaj, hol vagy? Hová vittek?

HIRCAN (*megtapogatja hátul*):

Azt keresem ippeg . . .

EMINETTA (*odacsap a seprűvel*):

(*Hircan körbeugrálja tapogatva, Eminetta mellé-mellé csap.*)

HIRCAN:

Nem találom,
Hát uccu! míg élve hagy ő.
Grácia, drága hölgyem — és agyó! (*Elfut.*)

EMINETTA (*fut utána és feldönti a könyvvel a kezébe; holdkórosan lépkedő Oisellét. Felveszi a leejtett könyvet és átnyújtja*):

Mit olvasol, kedves?

A Rózsák Regényét? . . . Vagy a FURIOSÓT?

OISELLE (*zavartan*):

Azt . . . a Furi . . . izét,
Amit mondani tetszett.

EMINETTA:

És hogy ízlik?

OISELLE (*pirul*):

Hát . . . nem a legszebb . . .

EMINETTA:

Butácska vagy.
Tán ez okból.

GALBA:

Még nem látott kardot
Kivonva a tokból.

OISELLE:

Szívem a vágytól már nem repes . . . (*Galbához.*)
Csak annyit mondj: kicsi? nagy? közepes?

SÁRA (*Eminetta felé*):

Tőle kéne kérdezni,
Őt frekventálták.

EMINETTA:

Szád, mámi, azért pocskok,
Mert a férfiak voltak oly okosok,
És rajt hagyták a pártát.

SÁRA:

A tiedből meg vitt, aki érte.

GALBA:

Na, a te úrnődnek sincs pánccélból a vérté.

SÁRA:

Hallgass, bakkecske,
A sóból nyalni szeretnél te!

GALBA:

Só? . . . Ó!

Annyi volt, hogy beszózhattam volna
Három láda heringet,
Ámor hetekig felettünk keringett,
Végül már úgyszólván nyilatlan,
S nyögtem kérve:
»Ne fáraszd magam miattam!«

CONIUS (*ki az erkélyre*):

Mi ez a lárma, ebadták!?

EMINETTA:

Rakjon a szájába is vattát,
Ha velünk társalog!

CONIUS (*ellágyulva*):

Eminetta . . . Drága . . . Honnan tudhattam én,
Hogy az égi fény
Még ma felragyog?

SÁRA (*méltatlankodik*):

Hogy süvegel egy hulló csillagot.

EMINETTA:

Áspis!

CONIUS:

Mondhat még mást is!

EMINETTA:

Nem maga . . . Ez a boszorka.

CONIUS (*Sarához*):

Miseria porca!

Hát ezt a villit is kikezdted.

SÁRA (*gúnyosan*):
Ó jaj, bánom csakugyan,
Hátha még tudná, uram,
Szegény mit vesztett!

CONIUS (*Eminettához részvevőn*):
Mit, drága?
(*Kínos csend.*)
Segíthetek?

SÁRA (*pukkadozik*):
Répa helyett retek!

EMINETTA (*seprűjével fenyegeti*):
DONNA (*csipkés hálóholmiban, az erkélyen*):
Mi van itt? A halottat is felverik?!

SÁRA:
Az, hogy a lyuk keresi az egerit.

DONNA CLARA:
Nem értem...

CONIUS:
Én sem.

GALBA:
Nemes Juant baleset érte.

DONNA CLARA (*falfehér*):
Meghalt?

GALBA:
Nem... De sok vért vesztett és...

DONNA CLARA:
És mit?!

GALBA:
Szomorú lesz magáhoztérte...
Amijét legférfiasabbra szabták...

DONNA CLARA:
Remegve várok...
Ne hallgass el mit sem.

GALBA:
Nahát... le h a r a p t á k !

DONNA CLARA (*elájul*):
CONIUS (*az égre*):
Van Isten!

Függöny

2. kép

(*Plazza di Amore. Alkalmasint a kolonád túlsó fele. Balról Hircan, jobbról Oiselle, a középben megtorpannak egymás előtt. Kérdően fürkészik egymás tekintetét, majd egyszerre rázzák meg fejüket.*)

HIRCAN (*búsan*):

Tagad a sok alkalmi mátká,
Hangja a sértett ártatlanság
Panaszával teli.

Egy se látta,

Csak hírből ismeri.

Kezdem hinni, hogy gazdám

Mindnek prédikációt tartott,

S csak olykor, önvédelemből rántott kardot.

(*Csinos donna lépked át a téren. Hircan utánafut. Némajáték.*

A donna energikusan fejét rázza.)

HIRCAN (*leforrázva kullog vissza*):

Ez is ott volt

Minden másik este.

Most azt mondja: Hess, te

Vandál!

Azt se tudom, honnan pottyantál!

(*Újabb donna jelenik meg. Megismétlődik az iménti jelenet.*)

Ez bőjtől,

Húsvétig húst nem fog látni.

OISELLE (*szomorún*):

Hát mi?

HIRCAN (*vállat von*):

Csoda is van a világon...

(*Újabb donna, de ahogy felé indulna, az meggyorsítja lépteit.*)

OISELLE (*gúnyosan*):

Látom...

HIRCAN:

Türelem rózsát terem.

OISELLE:

De nekünk nem rózsza kell,

Hanem tűsök.

HIRCAN:

Ejnye, tűcsök,

A te nyelved is szűr már.

OISELLE (*elpityeredik*):

Neked ez így jó:

Úr leszel az Úrnál.

HIRCAN:

Bolond beszéd!

Ládd, hogy koptatom az inam.

(*Odafut az elsétáló idősebb úrhölgyhöz, az nagyothalló füléhez teszi kezét.*)

ÖREGASSZONY:

Mi van?!

HIRCAN (*nagy szusszal*):

A... (*Legyint.*) Á!...

OISELLE (*kacag*):

Te nem vagy észnél!
Mit kutattál ennél a penésznél?

HIRCAN:

A lánya... tündér falat,
Már szerepelt a baldachin alatt.
(*Letelepednek a lépcsőre. Hallgatnak.*)

HIRCAN (*atyásan*):

Házasságot ígért?

OISELLE:

Meglep?

HIRCAN:

Olyan új ez, mint az óbor;
Disznót se vág — megél a kostolóból.

OISELLE:

Szép hasonlat!
(*Csábos ringású úrhölgy billegeti magát a háttérben.*)

OISELLE (*meglöki Hircant*):

Menj!

HIRCAN (*hátranéz, nem mozdul*)

OISELLE:

Na!

HIRCAN:

Ezt még a gazdám is kerülte,
Nem akart zuhanni fejest az úrbe.
Eszi a férfit, mint más a babot,
Urat és szolgát, katonát és papot.

OISELLE:

Mégis... hátha!

HIRCAN:

Inkább a ló rúgjon hátba!

OISELLE (*felpattan*):

Akkor majd én...

HIRCAN (*kelletlenül*):

Na jó... megyek...

Egek!... Ha ezt megúszom,
Nápolytól Rómáig térden csúszom!
(*Odamegy Lukreziához, fülébe súg.*)

LUKREZIA:

De igen!

OISELLE (*letérdel, összeteszi a kezét*)

HIRCAN:

Mentőangyalunk!... Add hát!

LUKREZIA:

Mit?

HIRCAN:

Ej, ne tréfálgj!... Azt a kis falatkát.

LUKREZIA:

Na jó, de...

HIRCAN:

De?

LUKREZIA:

Valamit — valamiért.

HIRCAN:

Hiszen fegyvertelen lett ő,
Még neki se volt belőle kettő.

LUKREZIA (*csábosan*):

Itt vagy te.

HIRCAN:

Hogyisne!

Már itt se vagyok! (*El akar futni.*)

OISELLE (*elkapja a kabátját*):

Hircan!

Hát hagyod

Pusztulni gazdád?

HIRCAN:

Az hát,

Vigyázott volna jobban

A jeles tagra!

OISELLE:

Ne hóbörögj!

HIRCAN:

Ez a játék nem megy babra.

Otthagyhatom a fogam a vásznon.

OISELLE:

Áldozatod nemes iesz.

HIRCAN:

Majd segíts hazamásznom?

OISELLE:

Ölemben vislek.

HIRCAN (*Lukreziához*):

Ne hidd, hogy nálam valamit lemeshetsz.

LUKREZIA (*gúnyosan*):

Olyan nyiszlett?

HIRCAN:

A két szemem nyitva tartom.

LUKREZIA:

Indulás!...

HIRCAN:

Meztelen derekamra

Felkötöm a kardom.

LUKREZIA (*nevet*):

Helyes... Legalább valami mutatja,
Hogy férfinemhez tartozol.

HIRCAN (Oisellehez):

Ha valaki hollétem kutatja,
Elmentem oda, hol a part oszol.

LUKREZIA (felkarolja és elvonszolja.)

OISELLE:

Majd fohászkodom érted,
El ne rongyolódjék vérted:
A nemes szattyán...

HIRCAN (mormol):

Csak már túl lennék a nagyján!... (El Lukreziával.)

OISELLE (leül a kőpadra. Kinyitja a könyvet és az ábrát szemléli. Közélről nézi és eltartja magától a könyvet.)

CORNELIUS PÁTER (mögéje oson):

Kukk!

OISELLE (tjedten összecsapja a könyvet)

CORNELIUS PÁTER:

Mit olvasol, barikám?

OISELLE:

N... nagy lelkek k... krónikája...

CORNELIUS PÁTER:

Orromnál fogva akarsz vezetni karikán?

OISELLE:

Fáj a gyanúja.

CORNELIUS PÁTER:

A nótát ügyesen fújja...

Furfangos vagy, lány. (Nyúl a könyvért.)

Hadd lám!

OISELLE (ráül):

A kő is hideg nagyon...

CORNELIUS PÁTER:

Ha lelkesen nem munkálkodnám,

Benőné a gyom.

Adsza már! (Nyúl a könyvért.)

DORDONE (totyogó öreg, fejcsóválva nézi, hogy a pocska a lány szoknyájához kapkod):

Cccc!... Ejnye, páter!

CORNELIUS PÁTER (dühös):

Canis mater!

Mit nyefegsz vadszamár?

DORDONE:

Tőlünk tiltja ezt a falatot.

CORNELIUS PÁTER:

Nem látod, balga?

A könyv után matatok.

DORDONE:

Mért nem olyat olvas,

Amin nem ül senki?

CORNELIUS PÁTER:

Segítnél inkább húzni innen ki.

DORDONE (*megköpi a markát*):

Érkezem!

Csak meg ne harapja valami a kezem.

(*A páter kezénél fogva húzza a lányt, Dordone a könyvet ragadja. Éles sivitó hang: Donna Agatha*):

DONNA AGATHA:

Pater! Pietro! Oiselle!

Három parázna!

OISELLE (*ijedten felpattan és átesik a megtántorodó Corneliuson*):

DORDONE (*csitítja párját*):

Nem dült össze a ház na. (*Nyúl a könyvért.*)

DONNA AGATHA (*Dordone kezére ver*):

Én meg előre küldtelek,

Hogy legalább te ne késd le a litániát.

Hát Isten mit ád?!

DORDONE:

Ha hazudom,

Rám az Ararát hegye dül,

Ő kérte: segítsek.

DONNA AGATHA:

Már ott tart,

Hogy egy zsenge lánnyal

Sem bír el egyedül?

CORNELIUS PÁTER (*a földön*):

Lelkembe mart

Alantas gyanúja. (*Lerakja Oiselle lábát a lábáról.*)

Hozzá nem érne

Bal kezem legkisebb ujja.

Tanúm az Isten...

A könyvet akartam

Konfiskálni,

Azért kértem signor Pietrót,

Hogy segítsen.

DORDONE (*félre*):

Lett légyen a célja bármi,

De a szoknyát, aztat tapogatta serényen... (*Fennhangon.*)

Asszony! Te még foltot keresel

E fényes erényen?

DONNA AGATHA (*dobbant*):

Még mindig itt vagy, kujon?

DORDONE:

Már az angyalok karának

Prelúdiumát fúvom... (*Dúdolva el.*)

DONNA AGATHA (*felveszi a könyvet*):

A lelke meg vetekszik
A frissen hullt hóval?...

CORNELIUS PÁTER:

Ahogy mondd, asszony.

DONNA AGATHA:

Könnyre ne fakasszon!

CORNELIUS PÁTER:

Az igazság hatalma nagy ám.

DONNA AGATHA:

Lássuk... (*A könyv közepén nyílik ki.*)

Teremtő atyám!!... (*Elájul.*)

(*A páter az öregasszony feje alá csúsztatja a könyvet, Oiselle kendőjével legyezi.*)

DONNA AGATHA (*nyöszörög*):

Hol vagyok...

CORNELIUS PÁTER (*morog*):

Hol volna... Lenn a földön.

DONNA AGATHA (*élesebben*):

Tessék?!

OISELLE:

Pont jó helyen, hogy lejjebb ne essék.

DONNA AGATHA:

Nem a tisztítótűz penitenciáját töltöm?

CORNELIUS PÁTER (*elveszti türelmét*):

Szemet a kézbe!...

Még él, nem veszi észre!?

DONNA AGATHA:

Élek?... (*Felül.*) Tényleg!

A könyve!... Hol a könyv?!

Eltűnt... t u d t a m !

CORNELIUS PÁTER:

Dehogy tűnt, feje alá dugtam.

DONNA AGATHA (*hátranéz, majd oldalt fordulva, átszellemült mosollyal a könyvre hajtja fejét.*)

Függöny

3. kép

(*A színen ugyanaz. Oiselle lopakodik vissza, Lukrezia ablaka alá oson lábujjhegyen, hallgatódzik.*)

OISELLE:

A függönyön nincs egy rés itt...

(*Kezét tördéli.*)

Sokáig motoznak!...

Szép Juanom

Saját feltámadásáról lekésik.

... De mi ez a hörgés?!

Jaj!... Haldoklik Hircan!...

(Dörömböl.)

Hircan!... Hircan!

HIRCAN (*kidugja borzas fejét*):

Mi kell?

OISELLE:

Élsz még?

LUKREZIA (*félretolja Hircant*):

Hadd ezt az ostoba jércét! (*Becsapja az ablakot.*)

OISELLE (*utánabámul*):

Hősül tartja magát,

De ereje fogytán,

Egy hangosabb szó,

És összerogy tán...

DONNA CLARA (*feldúlva be*):

Téged kereslek... Mi hír?

OISELLE:

Nihil...

DONNA CLARA:

Nyoma veszett végleg?

OISELLE:

Nyom van, de...

DONNA CLARA:

Hála az égnek!

Hircan hol van?

OISELLE (*fejével int*):

Odabe Lukreziával.

DONNA CLARA:

Otthon meg toporzékol a doktor.

És mi végett?

OISELLE:

Nyomós okból.

DONNA CLARA (*nevet*):

OISELLE (*sértődötten*):

Kinevet?

DONNA CLARA:

Nem téged... a...

OISELLE:

A??

DONNA CLARA:

Semmi...

OISELLE:

Ebbe fogok tönkremenni:

Úgy beszélnek velem, mint egy gyerekkel.

DONNA CLARA:

Mert még kevesebbed van egy kerekkel.
Mondd csak a »nyomás okot«.

OISELLE:

Kitűnt, hogy Lukrezia tette.

DONNA CLARA:

Felette, fölöttébb csodálkozok.

OISELLE:

Miért?

DONNA CLARA:

Tudod,
Aki a tojást szereti:
Nem eszi meg a tyúkot.

OISELLE:

Áhá... nem értem!

DONNA CLARA:

Butus vagy korodhoz mérten,
Mintha te volnál saját húgod...
Szóval Lukrezia?

OISELLE:

Igen... És Hircant
Áldoztuk cserébe.

DONNA CLARA:

Cserébe, miért?

OISELLE:

Ej, hát tudod!... (*Gúnyosan replikázik.*)
Te nem vagy már saját húgod.

EMINETTA (*besiet*):

Mért ábrándoztok?
Mért nem kerestek?

OISELLE (*duzzog*):

Még jól itt sincs, — máris peresked!

DONNA CLARA:

A lány azt mondja,
Hogy Hircan odabe Lukreziával...

EMINETTA:

Ez rávall!

OISELLE:

De nem!... Azért ostromolja...

EMINETTA:

Ostromolja?... Drága hugám,
Itt inkább az van,
Hogy a vár fut az ostromló után.

OISELLE:

Hogy visszaadja — ez a zálog!
Csak egy kis türelmet még!

EMINETTA:

Na jó... várok.

SÁRA *(be, aggodalmasan Donna Clarához):*

Asszonyom, mi ütött beléd,
Hogy éjnek idején az utcát róvod?

EMINETTA:

Azt várjuk,
Mitől a sors téged megóvott.

DONNA CLARA *(az ablak felé):*

Vajh ha
Igazat mondna
Ez a szajha!

EMINETTA:

Mióta csatázik Hircan?

OISELLE:

Kétszer kondult harang.

EMINETTA:

Szegény kis áldozati birkám! *(Az ablakhoz megy. Kopog.)*
Sietni!

DONNA CLARA:

Függöny se lebben,
Se hall, se lát nászában,
S addig a tépett rózsza
Hervad a vázában.

OISELLE *(bekiált):*

Az égre kérem: sebesebben!

EMINETTA:

S míg te itt könyörgöl,
Két pofával habzsol a gyönyörből!
(Kopog.)

Függöny!... Kortina!!... Finálé!!!

HIRCAN *(kidugja borzas fejét):*

Na?

EMINETTA:

Hagyd abba, málé!

SÁRA:

Ha még egy órát késel,
Urad a kardját
Toldhatja két lépéssel.

LUKREZIA *(elrántja Hircant az ablaktól):*

Ágyba, vitéz!... Úgy ni... *(Kiszól.)*

A kórus is mehet húnyni. *(Összerántja a függönyt.)*

EMINETTA:

Messalina!

DONNA CLARA:

Az hát.

Példátlan pimaszság!

OISELLE:
S ha valamelyikünk
Órparancsnokot hína?

EMINETTA:
Órparancsnok?
Jöhetne öt neki,
Mind az ágyában kötne ki!

OISELLE (*hangosan az ablaknál*):
Ne feledd Hircan,
Nem úr vagy, szolgálpsz!

DONNA CLARA (*sóhajt, megtörli a szemét*):
Hiába sírtam ...

EMINETTA (*dörömböl*):
Több nap, mint kolbász!

DONNA CLARA (*megfogja a karját*):
Hagyjuk ...

EMINETTA (*elrántja a karját*):
Hé! ... Hó! ... Léda!
Várd meg a következő hattyút!

OISELLE:
Énekeljünk ódát,
Himnuszt
Neki,
Hátha a túszt
Szabadon engedi,
Futni hagyja,
Úgy meghatja.

EMINETTA:
Roggyon le a báj-lak!
Más táncol, — én muzsikáljak?!

SÁRA (*tremoló hangon énekelni kezd litániásan*):
Szűzi leány,
Liliomvirág,
Sziromfehér
Mézes kehely ...

EMINETTA (*ugyanúgy*):
Áldott a lyuk is ehelyt,
Melyet kirág
Egyetlen egér,
S a többi is mind befér ...

SÁRA:
Korom-szivárvány,
Csillagszikra,
Tejszín kebel,
Füle gyöngykorall.

DONNA CLARA *(ének):*

Mikor al... szik,
Takarja élő lepel,
S hallga, — a tünde korallba
Gólya kelepel...

SÁRA

Mint úzótt vad menekül
Mohó tekintet tőled,
Hangos szótól
Tüstént alél...

OISELLE *(cérnahangon):*

Egyedül az fut így,
Erejéből végig,
Aki fél — attól főleg,
Hogy utol se érik...

EGYÜTT *(ének):*

Szánj meg minket,
Süss ki fényes tekintetsillag,
Lengjen be kegyelemmel elegyes illat,
S ha minden üdvöd is rámen:
Mondd, hogy á m e n, —
Rongyhalom már a test,
S a t e s t!...

LUKREZIA *(nyitja az ajtót és letaszigálja a lépcsőn egy-
száll ingben Hircant, aki négykézláb menekül tovább):*

Na most már elég!

DONNA CLARA *(nézi Hircant):*

Lám, a gyönyör már nem úz, hajt,
Csak másztat.

LUKREZIA:

Akkor gyere vissza,
Ha szvited leráztad! *(Becsapja az ajtót.)*

*(Donna Clara és Oiselle talpra állítják az ingadozó Hircant. Luk-
rezia az ablakon kihajítja egyenként Hircan holmiját, aztán összrántja
a függőnyt.)*

HIRCAN *(összeszedi az erejét, az ablakot veri):*

LUKREZIA *(megjelenik)*

HIRCAN:

Nagysád... *(Tátog.)*

LUKREZIA:

Mi kell, te sós hal?

HIRCAN:

A... farkincát...

LUKREZIA *(elfutja a méreg, aztán hirtelen széles mo-
sollyal):*

Ó, hát persze...

Hozom azonnal!

(Feszült csend.)

LUKREZIA *(diadalmasan egy nagy szőrös macskafarkkal
jelenik meg az ablakban)*
(Óriási csalódás moraja.)

MIND:

Ó... ez ?!

LUKREZIA *(gúnyosan nevet):*
Kandúré volt — kandúrnak jó lesz!

Függöny

